

Allmänt om tentor och examination, speciellt i relation till projektkurser

Syftet med en tentamen är att mäta kunskaper. Det är mycket viktigt att man får ett bra mätvärde på sina kunskaper innan man går vidare till fortsättningskurser. En anledning är att man som student i regel inte har ett perspektiv på varför olika kunskaper är viktiga och vilken roll de fyller. Det är först när man klarat av ett par fortsättningskurser som man får ett längre perspektiv och i det längre perspektivet kan man förstå varför vissa saker är viktiga att behärska. En annan viktig anledning (som nämns mer nedan) är att det kan vara skadligt att gå en fortsättningskurs innan man klarat av en grundkurs ordentligt. Det är alltså inte alls säkert det är bra att börja en fortsättningskurs utan bra grundkunskaper.

Jag talar väldigt ofta med studenter som känner väldigt starkt att de vill klara av de enskilda tentorna. Jag har mycket stor förståelse för detta och jag själv har många många gånger önskat att jag kunde väl få ett godkänt betyg på den där tentan så att jag kan komma vidare.

Men vi får aldrig glömma grundsyftet med en examination! En examination är till för att ge studenten ett mätvärde, ett bra användbart mätvärde, på den nuvarande kompetensen. Om det är ett godkänt betyg så är det ett klartecken på att gå vidare till fortsättningskurser, men om det är ett underkänt betyg så behöver man stanna kvar vid grundkursen och träna mer. Och här kommer något väldigt viktigt: Det kan, som sagt ovan, vara **skadligt** att gå vidare till en fortsättningskurs utan bra grundkunskaper! Inte skadligt i meningen att man blir sjuk, men om man försöker inhämta kunskaper från en fortsättningskurs utan grundkunskaper så innebär det att man har ganska lite förståelse för ämnet men faktiskt också bristfällig förståelse för vad **själva kunskapsinhämtningen** innebär. Då blir det **än mer lockande** att tänka i termer av "jag kunde väl få ett godkänt betyg på den där tentan så att jag kan komma vidare". Man gör då inga egna utvärderingar av sin egen kompetens utan blir ett slags slav för vad läraren tycker och tankar som "hoppas det blir en lätt tenta". Här finns en ond cirkel som ligger på lur där man blir beroende av tentor, av formellt sett godkända resultat på tentor och ser godkända tentor som något slags eftersträvansvärt resultat. (Just när det gäller projektkurser är det också oerhört smärtsamt att vara i ett projekt men inte kunna bidra som alla andra i projektgruppen.)

Tappa inte fokus på detta sätt! Jag avskyr tentor, just på grund av de här lömska mekanismerna, men just nu är det vårt jobb som lärare och studenter att greja med det här så vi får göra det bästa av situationen.

Jag vill med dessa rader försöka inspirera till en bra attityd till tentor och förklara hur jag ser på tentor och examination i allmänhet: de är mätvärden och vi behöver använda dessa mätvärden på ett bra sätt. Alla mätningar innehåller en viss grad av fel och det är felaktigt att mäta, man fångar inte all information med det. Det innebär att man inte ska övertolka ett underkänt resultat på en tenta som att man inte klarar ämnet, ett underkänt resultat på en tenta innebär att man behöver öva mer på det som tentan berör.

Och, till er som inte kommer in i projektet för att ni inte klarat denna tenta, eller andra tentor: det är mycket riskfyllt att gå in i ett projekt utan ordentliga grundkunskaper. Arbetet som ska bedrivas i ett projekt måste ske självständigt och ofta under stark tidspress. Om man inte har tillräcklig kompetens då så störs hela projektgruppens arbete och andra måste göra om det arbete som man inte själv klarar av att utföra. Det här är en mycket plågsam situation som vi sett flera personer hamna i under flera år. Det är mindre riskfyllt att gå in i fortsättningskurser med mindre bra grundkunskaper, men just projekt är särskilt allvarligt. Så lita på oss och träna mer på grundkunskaperna och ta sedan projektet ett annat år. Det är flera som göra så här och vi har beredskap för att hantera det.